

WPLYW ODMIAN I RODÓW KOSTRZEWEY ŁĄKOWEJ NA SKŁAD FLORYSTYCZNY RUNI ŁĄK I PASTWISK

Jacek Sikorra

*Zakład Łąkarstwa, Akademia Techniczno-Rolnicza im. J.J. Śniadeckich
ul. A. Kordeckiego 20, 85-225 Bydgoszcz*

Ważnym elementem określającym produktywność i wartość gospodarczą łąk i pastwisk jest ich skład gatunkowy. Jednym z warunków otrzymania dobrej paszy objętościowej są cenne i trwałe komponenty runi.

Kostrzewa łąkowa należy do grupy najbardziej wartościowych traw. Niestety trwałość zarejestrowanych w Polsce odmian jest niewielka. Stąd też w pracach hodowlanych zwraca się szczególną uwagę na poprawienie tej cechy. W ostatnich latach wyselekcjonowano kilka rodów kostrzewy łąkowej o wyraźnie zwiększonej trwałości w porównaniu do wzorca. Na etapie prac hodowlanych rody testowano w zasiewach jednogatunkowych na gruncie ornym, a więc nie były one narażone na oddziaływanie konkurencyjne innych gatunków roślin.

Celem badań realizowanych w latach 1999–2001 było określenie trwałości i przydatności nowych rodów hodowlanych kostrzewy łąkowej do roli rośliny dominującej w mieszankach siewnych na trwałe użytki zielone. Gatunkiem przewodnim mieszanek siewnych (30%) były następujące odmiany i rody kostrzewy łąkowej: 'Skra' (odmiana wzorcowa), 'BAH 197', 'BAH 297' (zarejestrowany w 2001 r. jako odmiana 'Pasja') i 'BAH 397'. Pozostałe komponenty mieszanki stanowiły: życica trwała 'Argona' (10%), tymotka łąkowa 'Kaba' (10%), kostrzewa czerwona 'Atra' (15%), koniczyna biała 'Rawo' (20%) oraz koniczyna czerwona 'Karo' (15%). Mieszanki objęte były użytkowaniem kośnym i symulowanym pastwiskowym.

Doświadczenie prowadzono w Nowym Dąbiu (woj. kujawsko-pomorski) na mocno zmineralizowanej glebie murszastej. Nawożenie mineralne (3 kombinacji nawozowe: 0, PK, NPK) ustalono na poziomie: 50 kg P-ha⁻¹, 100 kg K-ha⁻¹ oraz 120 kg N-ha⁻¹ (po 40 kg N pod odrost w użytkowaniu kośnym i po 30 kg N pod odrost w użytkowaniu pastwiskowym, tak jednak by roczna dawka azotu nie przekroczyła 120 kg).

Trzyletnie wyniki badań dotyczące składu florystycznego mieszanek ukazują słaby rozwój sianych dominantów zarówno w użytkowaniu pastwiskowym, jak i kośnym. Średni udział kostrzewy łąkowej w użytkowaniu pastwiskowym wynosił 6,2% w 1999 r., 6,8% w 2000 r. i 9,4% w 2001 r., a w użytkowaniu kośnym odpowiednio 6,2%, 14,0% i 10,1%. W runi użytkowanej pastwiskowo udział badanych rodów był nawet o kilka punktów procentowych niższy od odmiany wzorcowej 'Skra'. Niezależnie od sposobu użytkowania przewagę w runi na obiektach nawożonych NPK uzyskiwała życica trwała. Jej udział w latach badań wahał się od 23,8% do 38,9% w mieszankach użytkowanych pastwiskowo. W użytkowaniu kośnym udział ten był nieco wyższy i wynosił od 32,6% do 51,3%. Udział tymotki łąkowej i kostrzewy czerwonej w runi był zbliżony do zaplanowanego w mieszance siewnej. Na obiektach nawożonych PK, szczególnie w ostatnim roku badań nastąpił wyraźny wzrost udziału koniczyn w runi. Na poletkach użytkowanych pastwiskowo odnotowano od 26,0 do 29,0% koniczyny białej, a w użytkowaniu kośnym 32,0–34,0%. Koniczyna czerwona w obu użytkowaniach występowała w ilościach zbliżonych - średnio około 8,0%. Na poletkach nie nawożonych ilość kostrzewy łąkowej była niewielka i wynosiła

w latach badań od 0,9 do 2,5% w użytkowaniu pastwiskowym oraz od 0,7 do 6,0% w użytkowaniu kośnym. W runi tej dominowała kostrzewa czerwona, która w ostatnim roku badań stanowiła od 38,6 do 44,6% masy plonu.